

Nota van Inlichtingen

Rijksinkoop samenwerking

Bezoekadres

Rijkskantoor Beatrixpark
Wilhelmina van Pruisenweg 52
2595 AN Den Haag

Postbus 20011
2500 EA Den Haag

GEGEVENS AANBESTEDING	
Naam Aanbesteding	Onderzoek prevalentie en triggerfactoren antisemitisme
Opdrachtgever	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid Directie Samenleving en Integratie
Kenmerk	201865005.011.095
Versie	Definitief
Datum	9 maart 2026

Dit is de Nota van Inlichtingen waarin gestelde vragen van Potentiële Inschrijvers naar aanleiding van het uitgebrachte Beschrijvend document van 23 januari 2026 beantwoord worden.

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	Vragen	Pagina
Beschrijvend document	1 - 45	2
Concept Dienstverleningsovereenkomst (Bijlage G)	46	12
Concept Verwerkersovereenkomst (Bijlage H)	47	13
Overige Bijlagen	48 en 49	13

BESCHRIJVEND DOCUMENT

VRAAG 1	<p>U geeft aan dat u met dit onderzoek inzichten uit het onderzoek "Antisemitisme onder jongeren in Nederland, oorzaken en triggerfactoren" wil actualiseren en verbreden, en dat dit onderzoek grotendeels herhaald dient te worden.</p> <p>In het onderzoek van 2015 worden risico- en triggerfactoren gezocht voor antisemitisme én anti-Israëlsentimenten (zie bijv. pagina 6, eerste zin onder 'Midden-Oosten'). Door deze samentrekking worden anti-Israëlsentimenten op zichzelf geproblematiseerd. Zicht willen verkrijgen op risico- en triggerfactoren rondom anti-Israël sentimenten lijkt erop te wijzen dat anti-Israël sentimenten idealiter moet worden voorkomen.</p> <p>Kunt u toelichten of u dit inderdaad zo ziet, en wat de motivatie is om zicht te verkrijgen op de risico- en triggerfactoren voor anti-Israël sentimenten in het kader van onderzoek naar de prevalentie van antisemitische vooroordelen in de Nederlandse samenleving?</p>
Vindplaats	Paragraaf 2.1; pagina 7.
Antwoord	Het onderzoek is primair gericht op de prevalentie van antisemitische vooroordelen in Nederland en triggerfactoren voor antisemitisme. Anti-Israël-sentimenten zouden een triggerfactor kunnen zijn voor antisemitisme. Het gaat dus niet om het in kaart brengen van risico- en triggerfactoren rondom anti-Israël sentimenten. Wat wel relevant is voor het onderzoek is in hoeverre respondenten onderscheid maken/ weten te maken tussen antisemitische vooroordelen en anti-Israël sentimenten.

VRAAG 2	<p>U geeft aan dat u met dit onderzoek inzichten uit het onderzoek "Antisemitisme onder jongeren in Nederland, oorzaken en triggerfactoren" wil actualiseren en verbreden, en dat dit onderzoek grotendeels herhaald dient te worden.</p> <p>In het onderzoek worden op pagina 12 onder het kopje 'definities van antisemitisme' verschillende definities van antisemitisme genoemd. In het onderzoek wordt echter geen definitie gekozen op basis waarvan het onderzoek naar de prevalentie ervan en triggerfactoren, wordt onderzocht.</p> <p>Welke definitie is leidend geweest voor het onderzoek?</p>
Vindplaats	Paragraaf 2.1; pagina 7.
Antwoord	<p>In het onderzoek uit 2015 is niet één definitie gehanteerd van antisemitisme.</p> <p>Ook in dit onderzoek geniet het de voorkeur om niet één definitie als uitgangspunt te nemen, maar om verschillende interpretaties in het onderzoek mee te nemen. Hierdoor ontstaat inzicht in wáár een eventuele negatieve oordeelsvorming werkelijk betrekking op heeft: de Joodse herkomst, of de staat Israël.</p>

VRAAG 3	Dient de opdrachtnemer bij het opstellen van de vragenlijst uit te gaan van een specifieke definitie van antisemitisme (bijvoorbeeld de IHRA-definitie)?
Vindplaats	Paragraaf 2.1; pagina 7.
Antwoord	Zie het antwoord op vraag 2.

VRAAG 4	<p>U geeft aan dat u met dit onderzoek inzichten uit het onderzoek "Antisemitisme onder jongeren in Nederland, oorzaken en triggerfactoren" wil actualiseren en verbreden, en dat dit onderzoek grotendeels herhaald dient te worden.</p> <p>In het onderzoek van 2015 worden in het survey-instrument attitudes ten aanzien van 'Joden in Nederland', 'Joden in Israël', 'de staat Israël' en 'zionisten' binnen één vragenblok en op een vergelijkbare schaal bevraagd (zie Tabellenbijlage, Tabel 6, p. 90). Hier worden een etnisch-religieuze groep, een staat, en een politieke ideologie naast elkaar gemeten in één attitudeschalen-logica, wat methodologisch bijna onvermijdelijk tot normatieve vermenging leidt.</p> <p>Kunt u toelichten hoe in een herhaling en uitbreiding van dit onderzoek methodologisch geborgd wordt dat hiermee geen conceptuele vermenging optreedt tussen antisemitisme (afkeer of vooroordelen jegens Joden als groep) enerzijds, en politieke of ideologische opvattingen over de staat Israël of zionisme anderzijds?</p>
Vindplaats	Paragraaf 2.1; pagina 7.
Antwoord	<p>Het accent van het onderzoek ligt op attitudes tegen Joden als etnisch religieuze groep. Inzicht in de oordelen over de staat Israël en de Israëlsche regering zijn relevant voor de duiding.</p> <p>We vragen de Opdrachtnemer om met een voorstel te komen waarbij normatieve/conceptuele vermenging wordt voorkomen.</p>

VRAAG 5	<p>U geeft aan dat u met dit onderzoek inzichten uit het onderzoek "Antisemitisme onder jongeren in Nederland, oorzaken en triggerfactoren" wil actualiseren en verbreden, en dat dit onderzoek grotendeels herhaald dient te worden.</p> <p>Hoe borgt de opdrachtgever dat een herhaling en uitbreiding van dit onderzoek een strikt analytisch onderscheid maakt tussen antisemitisme (afkeer van Joden als groep) en politieke opvattingen over Israël of zionisme, zodat normatieve aannames uit het oorspronkelijke onderzoek niet worden gereproduceerd of versterkt?</p>
Vindplaats	Paragraaf 2.1; pagina 7.
Antwoord	Zie het antwoord op vraag 4.

VRAAG 6	<p>Bij de achtergrond over het eerdere onderzoek naar antisemitisme wordt ook verwezen naar beeldvorming over andere groepen dan Joden.</p> <p>Is het in kaart brengen van beeldvorming over andere groepen dan Joden ook onderdeel van deze opdracht?</p>
Vindplaats	Paragraaf 2.2; pagina 8.
Antwoord	Ja, het in beeld brengen van de beeldvorming ten aanzien van andere groepen moet worden meegenomen in het onderzoek zodat de uitkomsten met betrekking tot antisemitische vooroordelen in perspectief geplaatst kunnen worden.

VRAAG 7	<p>In het beschrijvende document wordt gesproken over risicofactoren en triggerfactoren op het ontstaan van antisemitische vooroordelen.</p> <p>Wat is het verschil hiertussen?</p>
Vindplaats	Paragraaf 2.2; pagina 8.
Antwoord	<p>"Risicofactoren" zijn factoren die van invloed kunnen zijn op het ontstaan van antisemitische vooroordelen.</p> <p>"Triggerfactoren" zijn factoren die van invloed zijn op het daadwerkelijk uiten van antisemitische vooroordelen. Dat wil zeggen de overgang van latente (voor)oordelen naar manifest gedrag.</p>

VRAAG 8	Hoe zou het ministerie van SZW een triggerfactor definiëren?
Vindplaats	Paragraaf 2.2; pagina 8.
Antwoord	Zie het antwoord op vraag 7.

VRAAG 9	In het beschrijvend document wordt gesproken over “de Nederlandse bevolking”. Worden hieronder uitsluitend inwoners van Nederland verstaan, ongeacht nationaliteit, en dienen niet-ingezetenen (zoals expats of tijdelijke arbeidsmigranten) buiten de steekproef te blijven?
Vindplaats	Paragraaf 2.3; pagina 9.
Antwoord	Het onderzoek dient zich te richten op inwoners van Nederland, ongeacht nationaliteit. Niet-ingezetenen vallen buiten de steekproef.

VRAAG 10	‘Het doel van de opdracht is ... zicht op de positie daarbij van verschillende bevolkingscategorieën’. Welke categorieën heeft u daarbij voor ogen?
Vindplaats	Paragraaf 2.3; pagina 9.
Antwoord	We verwachten een zelfstandige analyse naar religie, geslacht, opleidingsniveau, leeftijd en herkomst (CBS-onderscheid Nederlands, Europees en buiten-Europees). En van cross-secties tussen religie en één van de andere kenmerken (dus religie x geslacht, religie x opleidingsniveau etc.).

VRAAG 11	Als resultaat van de opdracht verwacht u o.a. ‘een beoordeling van de doeltreffendheid van de huidige aanpak’ (par 2.6). Onder het doel van de opdracht (par 2.3) noemt u zo’n beoordeling evenwel niet. Ook de onderzoeksvragen (par 2.4) hebben ons inziens alleen indirect betrekking op ‘doeltreffendheid’. a) Kunt u nader toelichten wat u qua beoordeling verwacht (wanneer u die wilt krijgen) van de doeltreffendheid van de huidige aanpak? b) Kunt u daarbij aangeven wat u in dit geval verstaat onder doeltreffendheid en waarnaar wordt verwezen met het begrip ‘huidige aanpak’? c) Op welke wet- en regelgeving, beleidsprogramma's, lokale actieplannen of andere inzet heeft dit betrekking?
Vindplaats	Paragraaf 2.3 en 2.4; pagina 9.
Antwoord	a) We verwachten op hoofdlijnen een reflectie op de huidige preventieve inzet ten aanzien van het bestrijden van antisemitisme in relatie tot de bevindingen uit het onderzoek. Zijn er bijvoorbeeld risicogroepen waar het beleid zich (nog) onvoldoende op richt of zijn er nieuwe triggerfactoren waar nog weinig aandacht voor is? Het gaat om het geven van een oordeel over waar het beleid zou kunnen aangrijpen op basis van de bevindingen uit het onderzoek en een kwalitatief oordeel geven over de mate waarin dat gebeurt. We verwachten de beoordeling als onderdeel van het eindrapport. b) Zie het antwoord op sub a. c) De analyse richt zich in eerste instantie op de preventieve aanpak van antisemitisme van het ministerie van SZW. Bevindingen zullen ook gedeeld zullen worden (en naar verwachting met interesse gevolgd worden) door andere departementen en partijen zoals bijvoorbeeld de NCAB.

VRAAG 12	Welke definitie van antisemitisme moet de opdrachtnemer aanhouden voor het beantwoorden van de onderzoeksvragen? Heeft de opdrachtgever hier een specifieke voorkeur in of is de opdrachtnemer vrij haar eigen definitie te kiezen?
Vindplaats	Paragraaf 2.4; pagina 9.
Antwoord	Zie het antwoord op vraag 2.

VRAAG 13	In het beschrijvend document wordt geen expliciete definitie van antisemitisme gehanteerd. Verwacht de opdrachtgever dat wordt aangesloten bij een specifieke (werk)definitie van antisemitisme?
Vindplaats	Paragraaf 2.4; pagina 9.
Antwoord	Zie het antwoord op vraag 2.

VRAAG 14	Onderzoeksvraag 1 is: In welke mate komen antisemitische vooroordelen voor onder verschillende groepen in de Nederlandse bevolking? Heeft de opdrachtgever al een beeld van welke bevolkingsgroepen hierin moeten worden meegenomen en in het rapport moeten worden besproken?
Vindplaats	Paragraaf 2.4; pagina 9
Antwoord	Zie het antwoord op vraag 10.

VRAAG 15	a) Wat zijn de belangrijkste factoren en domeinen die bijdragen aan het ontstaan van antisemitische vooroordelen? b) Wat wordt bedoeld met domeinen?
Vindplaats	Paragraaf 2.4; pagina 9.
Antwoord	a) Dit is onderzoeksvraag 2 en is ter beantwoording aan de Opdrachtnemer. Wij nemen aan dat dit niet is bedoeld als vraag in het kader van de Nota van Inlichtingen maar als inleiding op vraag b hieronder waarin om verduidelijking van het begrip domeinen wordt gevraagd. b) "Domeinen" heeft betrekking op waar (bijvoorbeeld op school, op het sportveld, in het uitgaansleven of online) antisemitische uitingen plaatsvinden.

VRAAG 16	Verwacht u dat het onderzoek ook in kaart brengt waar antisemitische uitingen plaatsvinden (bijvoorbeeld online, op school, in het openbaar, in sportcontext)? Of richt het onderzoek zich uitsluitend op attitudes en triggers, en niet op de specifieke locaties of domeinen van uitingen?
Vindplaats	Paragraaf 2.4; pagina 9.
Antwoord	Ja het onderzoek dient zich ook te richten op de specifieke locaties/domeinen van uitingen (zie ook het antwoord op vraag 15).

VRAAG 17	In onderzoeksvragen 3 en 4 spreken jullie over triggerfactoren die <i>daadwerkelijk</i> leiden tot het uiten van antisemitisme en in hoeverre deze uniek zijn in vergelijking met vooroordelen en discriminatie ten aanzien van andere bevolkingsgroepen. Waar doelen jullie precies op met 'daadwerkelijk'? Gaat dit over het blootleggen van een soort basisset aan concrete, meest voorname factoren die leiden tot antisemitisch gedrag? Of willen jullie hiermee de focus leggen op factoren die beïnvloeden dat mensen die al bepaalde vooroordelen hebben, ook echt overgaan tot een antisemitische handeling of uiting (dus dat het niet alleen bij gedachten of attitudes blijft)?
Vindplaats	Paragraaf 2.4 (onderzoeksvragen 3 en 4); pagina 9.
Antwoord	Het gaat om de factoren die maken dat (latente) vooroordelen omslaan naar manifest gedrag. Dus factoren die beïnvloeden dat mensen die al bepaalde vooroordelen hebben overgaan tot antisemitisch gedrag.

VRAAG 18	Kunt u aangeven wat u verstaat onder het begrip "domeinen" in onderzoeksvraag 2?
Vindplaats	Paragraaf 2.5; pagina 9.
Antwoord	Zie het antwoord op vraag 15, sub b.

VRAAG 19	<p>U verwacht een onderzoek dat in opzet vergelijkbaar is met het oorspronkelijke onderzoek, maar ditmaal representatieve uitkomsten moet opleveren voor de Nederlandse bevolking. Aangezien het verschil (ditmaal representatieve uitkomsten) in uw tekst is onderstreept, nemen wij aan dit extra belangrijk is.</p> <p>a) Kunt u aangeven of we dat goed begrijpen en waarom dit voor u zo belangrijk is?</p> <p>b) Kunt u ook aangeven waar de ruimte zit om in de opzet af te wijken van het vorige onderzoek, zodat we ditmaal representatieve uitkomsten opleveren terwijl u óók verwacht dat beide onderzoeken vergelijkbaar moeten zijn?</p>
Vindplaats	Paragraaf 2.5; pagina 10.
Antwoord	<p>a) Het is inderdaad belangrijk dat het onderzoek representatieve uitkomsten oplevert voor de Nederlandse bevolking. Het onderzoek uit 2015 was gericht op het identificeren van (trigger)factoren die van invloed zijn op het ontstaan (en uiten) van antisemitische vooroordelen onder jongeren. Er was geen sprake van een representatieve steekproef. De steekproef en enquête waren bedoeld om respondenten te kunnen selecteren voor een interview om de - kwalitatieve - onderzoeksvragen naar triggerfactoren te kunnen beantwoorden.</p> <p>Omdat antisemitische vooroordelen voorkomen in verschillende hoeken en sociale lagen van de samenleving willen we met onderhavig onderzoek de doelgroep van het onderzoek verbreden. We verwachten dat op basis van het onderzoek representatieve uitspraken gedaan kunnen worden over het aandeel van de Nederlandse bevolking (en subgroepen daarbinnen) met antisemitische vooroordelen.</p> <p>Het is voor ons belangrijk dat het onderzoek zo ingericht wordt dat bij eventuele toekomstige vervolgmetingen er inzicht gegeven kan worden in trends/ontwikkelingen. Het huidige onderzoek moet dan dienen als een baseline-meting.</p> <p>b) Er is ruimte om af te wijken van het vorige onderzoek. De vergelijkbaarheid met het onderzoek uit 2015 ziet vooral op de thema's die uitgevraagd worden in de survey.'</p> <p>Wij realiseren ons dat een kwantitatieve vergelijking van de uitkomsten tussen het nieuwe onderzoek en het onderzoek uit 2015 niet mogelijk is omdat het onderzoek uit 2015 niet berust op een representatieve steekproef (onder jongeren).</p>

VRAAG 20	<p>U geeft aan dat er bij de kwalitatieve verdieping tenminste aandacht moet zijn voor "het recente conflict in Gaza, de invloed van social media en de rol van stereotypen en (online) complottheorieën als triggerfactoren voor antisemitisme." Ook dit jaar weer waarschuwden Nederlandse inlichtingendiensten voor de opkomst van extreemrechts en nazi-gedachtegoed.</p> <p>Onderzoek en ex-AIVD'er en NCTV'er Jelle Postma zei afgelopen 23 september 2025 nog tegen NOS dat de politiek hier een belangrijke bijdrage aan geleverd. Hij zei: "Centrum- en uiterst rechtse partijen hebben de polarisatie gevoed en niet begrensd. Terwijl de politiek juist fatsoenlijke normen zou moeten stellen."</p> <p>Op 24 januari 2026 publiceerde de Volkskrant een reconstructie van het JFVD-kerstgala, waarbij naast FvD-prominenten ook verschillende Europese gasten aanwezig waren die actief betrokken zijn (geweest) bij nazistische groepen.</p> <p>Kunt u toelichten waarom de invloed van dergelijke rechtse partijen en de groei van extreemrechts gedachtegoed onder jongeren niet wordt genoemd als te onderzoeken triggerfactor voor antisemitisme?</p>
Vindplaats	Paragraaf 2.5; pagina 10.
Antwoord	De thema's die genoemd wordt voor de kwalitatieve verdieping zijn niet limitatief. We nodigen de Inschrijvers uit om – beargumenteerd - ook andere ontwikkelingen die van invloed zijn op het ontstaan van antisemitische vooroordelen mee te nemen in het onderzoek.

VRAAG 21	Heeft de opdrachtgever een minimale steekproefgrootte in gedachten?
Vindplaats	Paragraaf 2.5; pagina 10.
Antwoord	Het is aan de Inschrijver om een onderbouwd voorstel te doen voor de benodigde omvang van de steekproef om representatieve uitspraken te doen over de prevalentie van antisemitische vooroordelen onder de Nederlandse bevolking en specifieke subgroepen.

VRAAG 22	<p>Er wordt gesproken over een (lichte) actualisering van de literatuur. Wat wordt er bedoeld met een lichte actualisering van de literatuur?</p> <p>Wat maakt dat er gedacht wordt aan een lichte actualisering?</p>
Vindplaats	Paragraaf 2.5: pagina 10.
Antwoord	<p>In het onderzoek uit 2015 is een literatuuronderzoek uitgevoerd om factoren te identificeren die (mogelijk) relevant zijn voor het ontstaan van vooroordelen over Joden.</p> <p>Met de lichte actualisering van de literatuur bedoelen wij het betrekken van studies die sinds 2015 zijn verschenen die aanvullende/nieuwe inzichten bieden in de factoren die van invloed zijn op het ontstaan (en uiten) van antisemitische vooroordelen. Deze lichte actualisering van de literatuur dient vooral bij te dragen aan het opstellen van de vragenlijst.</p>

VRAAG 23	Is woonplaats of regionale spreiding een relevante variabele voor de analyses? Of hoeft dit niet als onderscheidende factor te worden meegenomen?
Vindplaats	Paragraaf 2.5; pagina 10.
Antwoord	Nee, dit hoeft niet als onderscheidende factor meegenomen te worden.

VRAAG 24	Er wordt gesproken over een kwalitatieve vergelijking tussen het aankomende survey-onderzoek en het onderzoek uit 2015. Kunnen wij ervan uitgaan dat u bedoelt een kwantitatieve vergelijking?
Vindplaats	Paragraaf 2.5; pagina 10.
Antwoord	Een kwantitatieve vergelijking in de zin van het vergelijken van de absolute toe- of afname van antisemitische vooroordelen in de tijd is niet mogelijk omdat het onderzoek uit 2015 niet gebaseerd is op een representatieve steekproef. De kwalitatieve vergelijking die wij voor ogen hebben ziet vooral op het belang van verschillende factoren/items die van invloed zijn op antisemitische vooroordelen.

VRAAG 25	U vraag om een (online) survey met een vragenlijst die een kwalitatieve vergelijking mogelijk maakt met het onderzoek uit 2015. Wat bedoelt u precies met een kwalitatieve vergelijking?
Vindplaats	Paragraaf 2.5; pagina 10.
Antwoord	Zie het antwoord op vraag 24.

VRAAG 26	<ul style="list-style-type: none"> a) Kunt u verduidelijken wat u onder "representatief" verstaat in dit kader? b) Moet de steekproef proportioneel zijn aan de bevolkingssamenstelling (dus dezelfde verhoudingen als in CBS-populatiecijfers), of is oversampling van kleinere groepen toegestaan of gewenst om betrouwbare uitspraken te kunnen doen? c) Verwacht u dat alle subgroepen afzonderlijk representatief moeten zijn of alleen de totale steekproef? d) En bedoelt u dan: a) alle personen die in Nederland wonen (ongeacht nationaliteit) of b) uitsluitend personen met de Nederlandse nationaliteit?
Vindplaats	Paragraaf 2.5; pagina 10.
Antwoord	<ul style="list-style-type: none"> a) Op basis van het onderzoek verwachten we representatieve uitspraken te kunnen doen over de prevalentie van antisemitische vooroordelen onder de Nederlandse bevolking en de onderscheiden subgroepen (zie voor de subgroepen vraag 10). b) Het is aan de Inschrijver om een voorstel voor een steekproefkader te doen op grond waarvan betrouwbare uitspraken gedaan kunnen worden voor subgroepen. c) We verwachten representatieve uitspraken op het niveau van subgroepen zoals genoemd bij het antwoord op vraag 10. d) We bedoelen inwoners van Nederland ongeacht nationaliteit (zie ook het antwoord op vraag 9).

VRAAG 27	Religie is één van de achtergrondvariabelen die jullie mee willen nemen in het onderzoek. Dit is een bijzonder persoonsgegeven en vraagt om extra aandacht betreffende AVG. <ul style="list-style-type: none"> a) In hoeverre schatten jullie in dat een DPIA nodig is om religie uit te kunnen vragen? b) En bij wie ligt dan de verantwoordelijkheid om deze te regelen?
Vindplaats	Paragraaf 2.5; pagina 10.
Antwoord	<ul style="list-style-type: none"> a) Mogelijk dient een DPIA te worden uitgevoerd. b) Het is de verantwoordelijkheid van de Opdrachtgever als verwerkingsverantwoordelijke om de DPIA uit te voeren. Hierbij verwacht de Opdrachtgever wel actieve ondersteuning en bijstand van de Opdrachtnemer.

VRAAG 28	U wilt dat het onderzoek representatief is op het kenmerk religie. Welke religies wilt u includeren?
Vindplaats	Paragraaf 2.5; pagina 10.
Antwoord	Wij gaan uit van dezelfde indeling als in het onderzoek uit 2025, te weten: Christelijk, Islam, Anders gelovig, niet-gelovig.

VRAAG 29	Hanteert u een specifieke standaard (bijv. CBS-standaard) voor de indeling van religieuze denominaties, of wordt van de inschrijver verwacht hier zelf een definitie en indeling voor te stellen?
Vindplaats	Paragraaf 2.5; pagina 10.
Antwoord	Zie het antwoord op vraag 28.

VRAAG 30	Krijgen we na gunning toegang tot de dataset van het onderzoek uit 2015?
Vindplaats	Paragraaf 2.5; pagina 10.
Antwoord	Indien gewenst, zal de Opdrachtgever na definitieve gunning van de opdracht contact leggen met de toenmalige opdrachtnemer (het Verwey-Jonker Instituut) voor het verkrijgen van de dataset uit 2015.

VRAAG 31	Hoe zwaar weegt vergelijking in de tijd voor 15–23-jarigen t.o.v. het actualiseren/verbeteren van items?
Vindplaats	Paragraaf 2.5; pagina 10.
Antwoord	Het actualiseren/verbeteren van de items weegt zwaarder dan een vergelijking, temeer daar wij verwachten dan een harde kwantitatieve vergelijking niet mogelijk is.

VRAAG 32	Er wordt specifiek verwezen naar de groep jongeren in de leeftijd van 15–23 jaar voor de vergelijkbaarheid met het onderzoek uit 2015. Kan de opdrachtgever bevestigen dat deze leeftijdsgroep als afzonderlijke analysegroep moet worden gerapporteerd, ook indien dit gevolgen heeft voor de statistische betrouwbaarheid binnen bepaalde subgroepen?
Vindplaats	Paragraaf 2.5 (sub a); pagina 10.
Antwoord	We willen inzicht in de prevalentie van antisemitische vooroordelen onder verschillende leeftijdsgroepen, waaronder jongeren. Aangezien we een directe kwantitatieve vergelijking met het onderzoek uit 2015 niet mogelijk achten, kan ook voor een iets andere leeftijdsindeling gekozen worden. Zie ook het antwoord op vraag 24 en vraag 31.

VRAAG 33	Kunt u aangeven wat u verstaat onder het begrip 'herkomst'? Kunt u aangeven wat voor u daarvan de relevantie is?
Vindplaats	Paragraaf 2.5 (sub b); pagina 10.
Antwoord	Wat betreft herkomst verwachten wij een onderscheid naar Nederlands, Europees en buiten-Europees (conform CBS). Mogelijk zijn er relevante verschillen in de prevalentie van antisemitische vooroordelen naar herkomst.

VRAAG 34	Herkomst wordt genoemd als een kenmerk waarnaar representativiteit wordt verwacht. Dient voor de operationalisatie van herkomst te worden aangesloten bij de CBS-definitie (migratieachtergrond), de definitie zoals gebruikt in het vorige onderzoek uit 2015 of staat het de opdrachtnemer vrij hiervan gemotiveerd af te wijken?
Vindplaats	Paragraaf 2.5 (sub b); pagina 10).
Antwoord	We verwachten een onderscheid naar drie hoofdcategorieën: Nederlands, Europees, niet-Europees (conform indeling CBS). We verwachten daarbinnen geen onderscheid naar eerste en tweede generatie.

VRAAG 35	De kwalitatieve verdieping wordt beschreven als middel om survey-uitkomsten te duiden. Ligt het doel van de kwalitatieve verdieping primair bij het interpreteren van survey-uitkomsten, of ook bij het genereren van aanvullende inzichten en handelingsperspectieven?
Vindplaats	Paragraaf 2.5 (sub d); pagina 10.
Antwoord	De kwalitatieve verdieping kan voor beide doeleinden gebruikt worden (interpreteren survey-uitkomsten en genereren aanvullende inzichten en handelingsperspectieven).

VRAAG 36.	De Opdrachtgever geeft aan te willen ontvangen '1) Een tussenrapportage waarin de belangrijkste uitkomsten van de survey worden gepresenteerd en een - mede daarop gebaseerd - voorstel voor de invulling van de kwalitatieve verdieping (welke doelgroepen/ welke thema's).' Is dit een tussenrapportage na afsluiting van het online deel met de resultaten van dit online deel of wenst de opdrachtgever al in een eerdere fase een tussenrapportage?
Vindplaats	Paragraaf 2.6; pagina 10.
Antwoord	We verwachten in ieder geval een tussenrapportage na afsluiting van het online deel van het onderzoek.

VRAAG 37	In de eindrapportage wordt gevraagd om een beoordeling van de huidige aanpak op beleids-theoretisch niveau. Beperkt deze beoordeling zich tot rijksbeleid, of dienen ook gemeentelijke en maatschappelijke interventies te worden betrokken?
Vindplaats	Paragraaf 2.6; pagina 10
Antwoord	Deze beoordeling beperkt zich tot het Rijksbeleid.

VRAAG 38	Er wordt gevraagd om een verkorte en toegankelijke publieksversie. Gelden er specifieke eisen ten aanzien van toon, leesniveau of vorm?
Vindplaats	Paragraaf 2.6; pagina 11.
Antwoord	De publieksversie is vormvrij. Het gewenste taalniveau is B1.

VRAAG 39	Voor het onderzoek wordt een begeleidingscommissie door de Opdrachtgever ingesteld. In deze begeleidingscommissie zullen ook externe leden (vanuit de wetenschap en maatschappelijke organisaties) zitting nemen. a) Welke experts en organisaties heeft de opdrachtgever voor ogen? b) Krijgt de opdrachtnemer inspraak in de samenstelling van de begeleidingscommissie?
Vindplaats	Paragraaf 2.7; pagina 11.
Antwoord	a) Dit is op dit moment nog niet bekend. b) Nee, de Opdrachtnemer krijgt hier geen inspraak in.

VRAAG 40	Kunnen we meer dan drie begeleidingscommissiesessies plannen binnen dezelfde voorwaarden?
Vindplaats	Paragraaf 2.7; pagina 11.
Antwoord	Ja, dat behoort tot de mogelijkheden.

VRAAG 41	<p>Na de tussenrapportage kan de afbakening van het kwalitatieve onderzoek worden vastgesteld.</p> <p>In welke mate verwacht de opdrachtgever gebruik te maken van deze mogelijkheid tot bijstelling van de focus van het kwalitatieve onderzoek?</p>
Vindplaats	Paragraaf 2.7 (sub c); pagina 11.
Antwoord	De uitkomsten van het kwantitatieve onderzoek geeft richting aan welke thema's in het kwalitatieve onderzoek uitgediept kunnen/moeten worden om uitkomsten te duiden. We verwachten van de opdrachtnemer dat zij hiertoe een voorstel doet dat in de begeleidingscommissie besproken zal worden.

VRAAG 42	<p>Het document beschrijft een dynamische maatschappelijke context rond antisemitisme.</p> <p>Hoe wenst de opdrachtgever om te gaan met grote maatschappelijke of geopolitieke gebeurtenissen tijdens het veldwerk die mogelijk invloed hebben op attitudes en onderzoeksuitkomsten?</p>
Vindplaats	Paragraaf 2.2/2.7; pagina's 8-11.
Antwoord	Indien dit zich voordoet gedurende de onderzoeksperiode is het belangrijk om dit ook expliciet te benoemen in de rapportage zodat duidelijk is in welke context de gegevens verzameld zijn.

VRAAG 43	<p>U geeft aan: Daarna is er de (eenzijdig door de Opdrachtgever uit te oefenen) mogelijkheid tot stilzwijgende verlenging zonder wijziging van de vaste all-in totaalprijs.</p> <p>Kunt u een voorbeeld geven van een situatie waarin deze verlenging wordt uitgeoefend?</p>
Vindplaats	Paragraaf 2.8; pagina 11
Antwoord	Bijvoorbeeld bij onvoorziene ontwikkelingen (zoals bijvoorbeeld een pandemie die het veldwerk tijdelijk stilt).

VRAAG 44	<p>De overeenkomst heeft een looptijd van 21 mei 2026 tot en met 31 december 2026. Gezien de gevoeligheid van het onderwerp, vinden wij het essentieel om voldoende tijd te reserveren voor het opstellen van de vragenlijst en met name de operationalisering van de daarin te hanteren begrippen.</p> <p>Het tijdsbestek van net iets meer dan een half jaar, inclusief zomervakantie, biedt ons inziens echt onvoldoende ruimte om tot een zorgvuldige en gedragen vragenlijst en aanpak te komen.</p> <p>Verlenging van de looptijd is naar onze mening nodig om tot een zorgvuldig opgezet en uitgevoerd onderzoek te kunnen komen, wat gezien de gevoeligheid van de materie essentieel is.</p> <p>Ziet de opdrachtgever mogelijkheid om de looptijd te verlengen tot 21 mei 2027?</p>
Vindplaats	Paragraaf 2.8; pagina 11.
Antwoord	<p>We zijn bereid tot verlenging van de looptijd tot 21 mei 2027.</p> <p>In de herziene versie van het (bijgevoegde) Beschrijvend document en de Concept Dienstverleningsovereenkomst (Bijlage G) is dit aangepast.</p>

VRAAG 45	<p>U geeft aan: Vanwege bijvoorbeeld politieke, economische, budgettaire, bestuurlijke of organisatorische ontwikkelingen binnen de organisatie van de Opdrachtgever is het mogelijk dat de (omvang van de) Opdracht en/of de dienstverlening van de Dienstverleningsovereenkomst wijzigt, zonder dat dit resulteert in een wezenlijke wijziging van de Opdracht.</p> <p>Hoe kan de omvang van de opdracht wijzigen zonder dat de opdracht wezenlijk wijzigt? Kunt u een voorbeeld geven wat u hiermee bedoelt?</p>
Vindplaats	Paragraaf 2.9; pagina 12.
Antwoord	<p>In art. 2.163g van de Aanbestedingswet 2012 kunt u hierover in het tweede lid lezen: "Een wijziging van een overheidsopdracht is wezenlijk als bedoeld in het eerste lid, indien de overheidsopdracht hierdoor materieel verschilt van de oorspronkelijke opdracht."</p> <p>In art. 2.163g van de Aanbestedingswet 2012 kunt u hierover in het derde lid lezen: "Een wijziging van een overheidsopdracht is in ieder geval wezenlijk indien:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) de wijziging voorziet in voorwaarden die, als zij deel van de oorspronkelijke aanbestedingsprocedure hadden uitgemaakt, de toelating van andere dan de oorspronkelijk geselecteerde gegadigden of de gunning van de overheidsopdracht aan een andere inschrijver mogelijk zouden hebben gemaakt of bijkomende deelnemers aan de aanbestedingsprocedure zouden hebben aangetrokken, b) de wijziging het economische evenwicht van de overheidsopdracht ten gunste van de opdrachtnemer verandert op een wijze die niet is voorzien in de oorspronkelijke overheidsopdracht, c) de wijziging leidt tot een aanzienlijke verruiming van het toepassingsgebied van de overheidsopdracht, of d) een nieuwe opdrachtnemer in de plaats is gekomen van de opdrachtnemer aan wie de aanbestedende dienst de overheidsopdracht oorspronkelijk had gegund in een ander dan in artikel 2.163f bedoeld geval." <p>Een voorbeeld van een wijziging van de opdracht - die niet als een wezenlijke wijziging wordt bestempeld - zou kunnen zijn, wanneer ten tijde van de dienstverlening vanuit de Tweede Kamer der Staten-Generaal een aanvullend verzoek tot uitbreiding van het onderzoek wordt gevraagd conform het beschrijvend document.</p>

CONCEPT DIENSTVERLENINGSOVEREENKOMST (BIJLAGE G)

VRAAG 46	Zijn de kosten voor het prepareren en deponeren van de dataset bij DANS onderdeel van de vaste aanneemsom van € 200.000, of kunnen deze kosten (indien DANS kosten rekent) worden doorberekend?
Vindplaats	Artikel 10.2.
Antwoord	Het deponeren in de DANS Data Stations is gratis tot 50 GB per account. (Zie: Tariefinformatie DANS).

CONCEPT VERWERKERSOVEREENKOMST (BIJLAGE H)

VRAAG 47	De aanvrager heeft een concept verwerkersovereenkomst toegevoegd in de documenten. Welke gegevens wenst of verwacht de aanvrager te delen met de Opdrachtnemer waarvoor een verwerkersovereenkomst nodig is?
Vindplaats	-
Antwoord	Wij verwachten vooralsnog geen gegevens te delen met de Opdrachtnemer. Afhankelijk van de gekozen invulling van het onderzoek kan het nodig zijn om een verwerkersovereenkomst af te sluiten.

OVERIGE BIJLAGEN

VRAAG 48	In het template van het curriculum vitae wordt ervan uitgegaan dat ieder teamlid ervaring heeft op kwantitatief (survey-)onderzoek én ervaring heeft op kwalitatief (beleids-)onderzoek naar vooroordelen en discriminatie en/of antisemitisme. Hoe verwacht u dat de CV's worden ingevuld als er met specialisten voor ieder type onderzoek wordt gewerkt?
Vindplaats	Bijlage 3B.
Antwoord	Uw stellingname is onjuist. Elk projectteamlid die u opvoert, dient in deze bijlage te worden ingevuld, waarbij het kan voorkomen dat één of meerdere onderdelen niet op een bepaald projectteamlid van toepassing zijn en dus niet door de Inschrijver hoeven te worden ingevuld.

VRAAG 49	In het prijsopgave formulier worden de kostenposten bepaald door uren en uurtarieven. Niet alle kosten die gemaakt worden bestaan uit uurtarieven. Hoe wilt u dat deze kosten worden meegenomen?
Vindplaats	Bijlage 4.
Antwoord	Deze dienen bij "Overige kosten" te worden ingevuld.